To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

►**B**

DIREKTIVA SVETA

z dne 30. novembra 1989

o minimalnih zahtevah za varnost in zdravje na delovnem mestu (prva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)

(89/654/EGS)

(UL L 393, 30.12.1989, str. 1)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►**M1**	Direktiva 2007/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007	L 165	21	27.6.2007
►**M2**	Uredba (EU) 2019/1243 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019	L 198	241	25.7.2019

▼B

DIREKTIVA SVETA

z dne 30. novembra 1989

o minimalnih zahtevah za varnost in zdravje na delovnem mestu (prva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)

(89/654/EGS)

ODDELEK I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Področje

1. Ta direktiva, ki je prva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS, predpisuje minimalne zahteve za varnost in zdravje na delovnem mestu, kakor je opredeljeno v členu 2.

2. Ta direktiva se ne uporablja za:

(a) prometna sredstva, ki se uporabljajo zunaj podjetja in/ali obrata, ali za delovna mesta v prometnih sredstvih;

(b) začasna ali premična gradbišča;

(c) dejavnosti pridobivanja surovin;

(d) ribiške čolne;

(e) polja, gozdove in druga zemljišča, ki tvorijo del kmetijskega ali gozdarskega obrata, vendar so stran od stavb obrata.

3. Določbe Direktive 89/391/EGS se v celoti uporabljajo za vse področje uporabe iz odstavka 1 brez vpliva na strožje in/ali posebne določbe, ki jih vsebuje ta direktiva.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi „delovno mesto“ pomeni prostor v stavbah podjetja in/ali obrata, ki je namenjen namestitvi delovnih postaj, in katerikoli drug prostor na območju podjetja in/ali obrata, do katerega ima delavec dostop med svojo zaposlitvijo.

ODDELEK II

OBVEZNOSTI DELODAJALCA

Člen 3

Delovna mesta, na katerih se delo prvič opravlja

Delovna mesta, na katerih se delo prvič opravlja po 31. decembru 1992, morajo izpolnjevati minimalne zahteve glede varnosti in zdravja, ki jih predpisuje Priloga I.

▼B

Člen 4

Že uvedena delovna mesta

Delovna mesta, ki so bila uvedena pred 1. januarjem 1993, morajo najpozneje tri leta po tem datumu izpolniti minimalne zahteve glede varnosti in zdravja, ki jih predpisuje Priloga II.

V primeru Portugalske republike pa morajo delovna mesta, ki so bila uvedena pred 1. januarjem 1993, minimalne varnostne in zdravstvene zahteve iz Priloge II izpolniti najpozneje štiri leta po tem datumu.

Člen 5

Spremembe na delovnih mestih

Če se na delovnih mestih uvajajo spremembe, razširitve in/ali preureditve po 31. decembru 1992, delodajalec sprejme potrebne ukrepe, ki zagotovijo, da so te spremembe, razširitve in/ali preureditve v skladu z ustreznimi minimalnimi zahtevami, ki jih predpisuje Priloga I.

Člen 6

Splošne zahteve

Za varovanje varnosti in zdravja delavcev delodajalec poskrbi, da:

— so zasilni izhodi in poti do njih vedno prosti,

— se tehnično vzdržujejo delovno mesto ter oprema in naprave, zlasti tiste iz prilog I in II, in da se vse ugotovljene pomanjkljivosti, ki lahko vplivajo na varnost in zdravje delavcev, kar najhitreje odpravijo,

— se delovno mesto ter oprema in naprave, zlasti tiste, ki jih navajata točka 6 Priloge I in točka 6 Priloge II, redno čistijo do ustrezne higienske stopnje,

— da se varnostna oprema in naprave, ki so namenjene preprečevanju ali odpravljanju nevarnosti, zlasti tiste, ki jih navajata prilogi I in II, redno vzdržujejo in pregledujejo.

Člen 7

Obveščanje delavcev

Brez vpliva na člen 10 Direktive 89/391/EGS se delavci in/ali njihovi predstavniki obveščajo o vseh ukrepih, ki morajo biti sprejeti v zvezi z varnostjo in zdravjem na delovnem mestu.

Člen 8

Posvetovanje in sodelovanje z delavci

Posvetovanje in sodelovanje z delavci in/ali njihovimi predstavniki o zadevah, ki jih ureja ta direktiva, vključno s prilogami, poteka v skladu s členom 11 Direktive 89/391/EGS.

▼B

ODDELEK III

DRUGE DOLOČBE

▼M2

Člen 9

Spremembe prilog

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 9a za vnos strogo tehničnih sprememb v priloge, da se upoštevajo tehnična harmonizacija in standardizacija načrtovanja, proizvodnje ali konstrukcije delov delovnih mest, tehnični napredek, spremembe mednarodnih predpisov ali specifikacij in znanje o delovnih mestih.

Kadar je v ustrezno utemeljenih in izjemnih primerih, ki vključujejo neizbežna, neposredna in resna tveganja za fizično zdravje in varnost delavcev in drugih oseb, iz izredno nujnih razlogov potrebno ukrepanje v zelo kratkem času, se za delegirane akte, sprejete na podlagi tega člena, uporabi postopek iz člena 9b.

Člen 9a

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 9 se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 26. julija 2019. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz člena 9 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([1]).

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 9, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

([1]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

▼M2

Člen 9b

Postopek v nujnih primerih

1. Delegirani akti, sprejeti na podlagi tega člena, začnejo veljati nemudoma in se uporabljajo, dokler se jim ne nasprotuje v skladu z odstavkom 2. V uradnem obvestilu Evropskemu parlamentu in Svetu o delegiranem aktu se navedejo razlogi za uporabo postopka v nujnih primerih.

2. Evropski parlament ali Svet lahko nasprotuje delegiranemu aktu v skladu s postopkom iz člena 9a(6). V tem primeru Komisija nemudoma po tem, ko jo Evropski parlament ali Svet uradno obvesti o sklepu o nasprotovanju aktu, ta akt razveljavi.

▼B

Člen 10

Končne določbe

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 31. decembra 1992. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Datum, ki velja za Grško republiko, je 31. december 1994.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, ki jih sprejemajo ali so že sprejete na področju, urejenem s to direktivo.

▼M1

_____

▼B

Člen 11

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼B

PRILOGA I

MINIMALNE ZAHTEVE ZA VARNOST IN ZDRAVJE ZA DELOVNA MESTA, NA KATERIH SE DELO PRVIČ OPRAVLJA, KAKOR SO OPREDELJENA V ČLENU 3 DIREKTIVE

1. **Predhodna opomba**

Obveznosti iz te priloge veljajo, kadarkoli to zahtevajo značilnosti delovnega mesta, dejavnost, okoliščine ali nevarnost.

2. **Stabilnost in trdnost**

Objekti, v katerih so delovna mesta, morajo po konstrukciji in trdnosti ustrezati naravi njihove uporabe.

3. **Električna napeljava**

Električna napeljava mora biti načrtovana in izvedena tako, da ne povzroča nevarnosti za požar ali eksplozijo; osebe morajo biti ustrezno zavarovane pred tveganjem, da bi se ponesrečile zaradi neposrednega ali posrednega stika z njo.

Zasnova, konstrukcija in izbira materiala ter varnostnih naprav mora ustrezati električni napetosti, zunanjim okoliščinam in pristojnostim oseb, ki imajo dostop do delov električne napeljave.

4. **Evakuacijske poti in zasilni izhodi**

4.1 Evakuacijske poti in zasilni izhodi morajo biti vedno prosti in morajo voditi po najkrajši poti na prosto ali na varno področje.

4.2 Ob nevarnosti mora biti delavcem omogočeno, da se umaknejo z vseh delovnih postaj hitro in kar najbolj varno.

4.3 Število, razmestitev in dimenzije evakuacijskih poti in zasilnih izhodov so odvisni od uporabe, opreme in dimenzij delovnih mest ter največjega možnega števila prisotnih ljudi.

4.4 Vrata zasilnih izhodov se morajo odpirati navzven.

Drsna ali vrtljiva vrata zasilnih izhodov niso dovoljena, če se uporabljajo samo v ta namen.

Vrata zasilnih izhodov ne smejo biti zaklenjena ali pritrjena tako, da jih oseba, ki bi jih morala uporabiti v sili, ne bi mogla zlahka in takoj odpreti.

4.5 Posebne evakuacijske poti in zasilni izhodi morajo biti označeni z znaki v skladu z nacionalnimi predpisi, ki v zakonodajo prenašajo Direktivo 77/576/EGS ([1]).

Te oznake je treba namestiti na ustrezna mesta in morajo biti trajne.

4.6 Vrata zasilnih izhodov ne smejo biti zaklenjena.

Evakuacijske poti in zasilni izhodi ter poti in vrata, ki do njih vodijo, morajo biti brez kakršnih koli zaprek, tako da se lahko kadarkoli neovirano uporabijo.

4.7 Evakuacijske poti in zasilne izhode, ki morajo biti osvetljeni, je treba opremiti z zasilno razsvetljavo primerne moči za primer izpada stalne razsvetljave.

([1]) UL L 229, 7.9.1977, str. 12.

▼B

5. **Odkrivanje in gašenje požarov**

5.1 Glede na velikost in uporabo objektov, njihove opreme, fizikalnih in kemijskih lastnosti prisotnih snovi in največjega možnega števila prisotnih ljudi morajo biti delovna mesta opremljena z ustrezno gasilno opremo ter, po potrebi, s sistemi za odkrivanje in javljanje požara.

5.2 Neavtomatska gasilna oprema mora biti lahko dostopna in enostavna za uporabo.

Oprema mora biti označena z znaki v skladu z nacionalnimi predpisi, ki v zakonodajo prenašajo Direktivo 77/576/EGS.

Taki znaki morajo biti nameščeni na ustreznih mestih in morajo biti trajni.

6. **Prezračevanje delovnih mest v delovnih prostorih**

6.1 Z ukrepi je treba zagotoviti, da je v delovnih prostorih dovolj svežega zraka glede na uporabljene delovne postopke in fizično obremenitev delavcev.

Če se uporablja sistem umetnega prezračevanja, mora vedno delovati brezhibno.

Kontrolni sistem mora zaznati vsako napako, če je to potrebno zaradi zdravja delavcev.

6.2 Če se uporablja klimatizacija ali mehansko prezračevanje, mora delovati tako, da delavci niso izpostavljeni motečemu prepihu.

Vse usedline ali umazanijo, ki bi lahko neposredno ogrozila zdravje delavcev, je treba takoj odstraniti, če onesnažuje ozračje.

7. **Temperatura v prostorih**

7.1 Med delovnim časom mora biti temperatura v prostorih, kjer so delovne postaje, primerna za ljudi glede na uporabljene delovne postopke in fizično obremenitev delavcev.

7.2 Temperatura v območjih za počitek, prostorih za dežurno osebje, sanitarnih prostorih, menzah in sobah za prvo pomoč mora ustrezati posebnemu namenu takih prostorov.

7.3 Stenska in strešna okna ter steklene pregrade morajo prepuščati le toliko sončnih žarkov, da ne poslabšajo toplotnega okolja na delovnih mestih glede na vrsto dela in delovno mesto.

8. **Naravna in umetna razsvetljava prostorov**

8.1 Delovna mesta morajo imeti čim več naravne svetlobe in biti opremljena z umetno razsvetljavo, ki ustrezno varuje varnost in zdravje delavcev.

8.2 Napeljava razsvetljave v prostorih, kjer so delovne postaje, in v prehodih ne sme povzročati tveganja nezgode delavcev zaradi vrste razsvetljave.

8.3 Delovna mesta, na katerih so delavci v primeru izpada umetne razsvetljave posebno ogroženi, morajo biti opremljena z zasilno razsvetljavo ustrezne moči.

▼B

9. **Tla, stene, stropi in strehe prostorov**

9.1 Tla v prostorih ne smejo imeti nevarnih izboklin, lukenj ali nagibov ter morajo biti trdna, čvrsta in ne smejo drseti.

Delovna mesta z delovnimi postajami morajo biti primerno toplotno izolirana, pri čemer je treba upoštevati vrsto dela in fizično aktivnost delavcev.

9.2 Površine tal, sten in stropov v prostorih morajo omogočati preprosto čiščenje ali obnavljanje, da se doseže ustrezen higienski standard.

9.3 Prozorne ali prosojne stene, zlasti stekleni deli stene v prostorih ali v bližini delovnih postaj in prometnih poti, morajo biti vidno označeni in izdelani iz varnega materiala ali pa je treba delavce na takih mestih ali prometnih poteh zavarovati pred stikom z njimi ali poškodbo, če se zdrobijo.

9.4 Dostop do streh iz nepohodnega materiala se mora onemogočiti, razen če se zagotovi oprema, ki omogoča varno delo.

10. **Stenska in strešna okna**

10.1 Delavcem je treba zagotoviti varno odpiranje, zapiranje, prilagoditev ali učvrstitev stenskih in strešnih oken ter ventilatorjev. Ko so odprta, ne smejo ogrožati delavcev.

10.2 Stenska in strešna okna morajo biti prilagojena opremi ali opremljena s pripravami, ki delavcem, ki jih čistijo, ali delavcem v objektu in okrog njega zagotavljajo varnost.

11. **Vrata**

11.1 Razpored, število in velikost vrat in dostopov ter material, iz katerega so izdelana, se določijo glede na vrsto prostorov in območij ter njihovo uporabo.

11.2 Prozorna vrata morajo biti ustrezno označena v višini oči.

11.3 Nihajna vrata morajo biti prozorna ali pa morajo imeti prozorne površine.

11.4 Če prozorne ali prosojne površine vrat niso iz varnega materiala in če obstaja nevarnost, da bi se delavci ob njihovem razbitju lahko poškodovali, morajo biti površine zavarovane pred razbitjem.

11.5 Drsna vrata morajo biti opremljena z varnostno napravo, ki preprečuje, da bi se iztirila ali prevrnila.

11.6 Vrata, ki se odpirajo navzgor, morajo biti opremljena z mehanizmom, ki preprečuje, da bi padla nazaj.

11.7 Vrata ob poteh za reševanje morajo biti ustrezno označena.

Vrata se morajo odpirati odznotraj, ob vsakem času in brez posebne pomoči.

Vrata se morajo odpirati tudi, ko so delovna mesta zasedena.

11.8 Vrata za pešce morajo biti v neposredni bližini vhodov, ki so namenjeni predvsem prometu z vozili, razen če je za pešce prehod varen; taka vrata morajo biti vidno označena in vedno prosta.

▼B

11.9 Mehanizirana vrata morajo delovati tako, da ni nobenega tveganja nezgod delavcev.

Opremljena morajo biti z dobro vidnimi in dostopnimi napravami za zasilno zapiranje in se morajo odpreti tudi ročno, razen če se ob izpadu električnega napajanja ne odprejo samodejno.

12. **Prometne poti — nevarne površine**

12.1 Prometne poti, vključno s stopnicami, pritrjenimi lestvami ter nakladalnimi ploščadmi in rampami, morajo biti postavljene in dimenzionirane tako, da zagotavljajo lahek, varen in primeren dostop za pešce ali vozila, da ne ogrožajo delavcev, ki delajo v bližini teh prometnih poti.

12.2 Poti, ki jih uporabljajo pešci in/ali se uporabljajo za promet blaga, morajo biti dimenzionirane v skladu s številom možnih uporabnikov in vrsto dela.

Če se na pešpoteh uporabljajo prometna sredstva, morajo biti dovolj široke, da pešcem zagotavljajo varnost.

12.3 Prometne poti za vozila morajo biti dovolj oddaljene od vrat, osebnih prehodov, hodnikov in stopnic.

12.4 Kadar je zaradi varovanja delavcev glede na uporabo in opremo prostorov to potrebno, morajo biti prometne poti jasno prepoznavne.

12.5 Če so na delovnih mestih nevarne površine, kjer delavec zaradi narave dela tvega padec ali je nevarnost padanja predmetov, morajo biti kar najbolj opremljene z napravami, ki nepooblaščenim delavcem preprečujejo dostop do njih.

Sprejeti je treba ustrezne ukrepe za zavarovanje delavcev, ki imajo dostop do nevarnih površin.

Nevarne površine morajo biti vidno označene.

13. **Posebni ukrepi za tekoče stopnice in tekoče trakove**

Tekoče stopnice in tekoči trakovi morajo delovati varno.

Opremljeni morajo biti z vsemi potrebnimi varnostnimi napravami.

Imeti morajo lahko prepoznavne in dostopne naprave za zaustavitev v sili.

14. **Nakladalne ploščadi in rampe**

14.1 Nakladalne ploščadi in rampe morajo ustrezati velikosti tovora, ki se prevaža.

14.2 Nakladalne ploščadi morajo imeti vsaj en dostop.

Kjer je tehnično izvedljivo, morajo imeti ploščadi, ki presegajo določeno dolžino, dostop na obeh koncih.

14.3 Nakladalne rampe morajo biti, kolikor je mogoče, varne, da preprečujejo, da bi delavci padli z njih.

15. **Velikosti prostorov in zračni prostor — neovirano gibanje na delovni postaji**

15.1 Delovni prostori morajo imeti ustrezno površino, višino in zračni prostor, da delavcem omogočajo opravljanje dela brez tveganja glede varnosti, zdravja ali počutja.

▼B

15.2 Velikost prostega, nezasedenega prostora na delovni postaji je treba izračunati tako, da delavcem pri opravljanju dela omogoča neovirano gibanje.

Če zaradi posebnosti delovne postaje to ni mogoče, je treba delavcu omogočiti prosto gibanje v bližini delovne postaje.

16. **Prostori za počitek**

16.1 Delavci morajo imeti na razpolago lahko dostopen prostor za počitek, kadar je to potrebno zaradi varnosti ali zdravja delavcev, zlasti zaradi vrste dejavnosti ali prisotnosti več delavcev, kakor se zahteva.

Ta določba ne velja za delavce v pisarnah ali podobnih delovnih prostorih, ki omogočajo enakovredno sprostitev med odmori.

16.2 Prostori za počitek morajo biti dovolj veliki in opremljeni z ustreznim številom miz in sedežev z naslonjali za določeno število delavcev.

16.3 V prostorih za počitek je treba sprejeti ustrezne ukrepe, ki varujejo nekadilce pred nelagodjem, ki ga povzroča cigaretni dim.

16.4 Če so med delovnim časom redne in pogoste prekinitve in prostor za počitek ni na razpolago, je treba zaradi varnosti in zdravja delavcev zagotoviti druge prostore, v katerih lahko delavci preživijo čas med prekinitvami.

Sprejeti je treba ustrezne ukrepe za varovanje nekadilcev pred nelagodjem, ki ga povzroča cigaretni dim.

17. **Nosečnice in doječe matere**

Nosečnicam in doječim materam je treba omogočiti, da se v primernih okoliščinah uležejo in počivajo.

18. **Sanitarna oprema**

18.1 *Garderobe in garderobne omarice*

18.1.1 Če morajo delavci nositi posebno delovno obleko in kadar se zaradi zdravja ali dostojnosti ne morejo preobleči v drugem prostoru, morajo imeti na razpolago ustrezne garderobe.

Garderobe morajo biti lahko dostopne, z dovolj veliko zmogljivostjo in opremljene s sedeži.

18.1.2 Garderobe morajo biti dovolj velike in opremljene tako, da vsak delavec med delovnim časom lahko zaklene svojo obleko.

Če je to potrebno zaradi okoliščin (npr. nevarne snovi, vlažnost, umazanija), morajo biti garderobne omarice za delovno obleko ločene od tistih za običajno obleko.

18.1.3 Zagotoviti je treba ločene garderobe ali njihovo ločeno uporabo za moške in ženske.

18.1.4 Če po točki 18.1.1 garderobe niso zahtevane, mora imeti vsak delavec prostor, kjer lahko hrani svojo obleko.

18.2 *Kopalnice in umivalnice*

18.2.1 Delavci morajo imeti zagotovljene ustrezne in primerne kopalnice, če je to potrebno zaradi narave dela ali zdravstvenih razlogov.

Zagotoviti je treba ločene kopalnice s prhami ali njihovo ločeno uporabo za moške in ženske.

▼B

18.2.2 Kopalnice s prhami morajo biti dovolj velike, da se lahko vsak delavec v ustreznih higienskih razmerah neovirano umije.

Kopalnice morajo imeti prhe s tekočo toplo in hladno vodo.

18.2.3 Kadar prhe po prvem pododstavku 18.2.1 niso zahtevane, morajo biti na razpolago ustrezni in primerni umivalniki s tekočo vodo (po potrebi toplo) v bližini delovnih postaj in garderob.

Ti umivalniki morajo biti ločeni ali pa jih je treba uporabljati ločeno za moške in ženske, če je to potrebno zaradi dostojnosti.

18.2.4 Kadar so prostori s prhami ali umivalniki ločeni od garderob, mora med njimi obstajati lahek prehod.

18.3 *Stranišča in umivalniki*

V bližini delovnih postaj, prostorov za počitek, garderob in prostorov s prhami ali umivalniki je treba zagotoviti ločene prostore z ustreznim številom stranišč in umivalnikov.

Zagotoviti je treba ločena stranišča ali njihovo ločeno uporabo za moške in ženske.

19. **Prostori za prvo pomoč**

19.1 Kadar tako narekuje velikost prostorov, vrsta dejavnosti in pogostost nezgod, je treba zagotoviti enega ali več prostorov za prvo pomoč.

19.2 Prostori za prvo pomoč morajo biti opremljeni z osnovnimi inštalacijami in opremo za prvo pomoč ter morajo biti lahko dostopni z nosili.

Označeni morajo biti z znaki v skladu z nacionalnimi predpisi, ki v zakonodajo prenašajo Direktivo 77/576/EGS.

19.3 Poleg tega mora biti oprema za prvo pomoč na razpolago na vseh mestih, kjer to zahtevajo delovne razmere.

Ta oprema mora biti ustrezno označena in lahko dostopna.

20. **Delavci invalidi**

Delovna mesta morajo biti urejena tako, da če je treba, upoštevajo invalidnost delavcev.

Ta določba velja zlasti za vrata, prehode, stopnice, kopalnice, umivalnice, stranišča in delovne postaje, ki jih neposredno uporabljajo ali zasedajo invalidi.

21. **Delovna mesta na prostem (posebne določbe)**

21.1 Delovne postaje, prometne poti in druge površine ali objekti in naprave na prostem, ki jih uporabljajo ali zasedajo delavci med delom, morajo biti urejeni tako, da se lahko pešci in vozila varno gibljejo.

Oddelki 12, 13 in 14 veljajo tudi za glavne prometne poti v podjetju (prometne poti, ki vodijo do stalnih delovnih postaj), za prometne poti, ki se uporabljajo za redno vzdrževanje in nadzor objektov in naprav v podjetju, ter za nakladalne ploščadi.

Oddelek 12 velja tudi za delovna mesta na prostem.

21.2 Delovna mesta na prostem morajo biti ustrezno osvetljena z umetno razsvetljavo, če naravna osvetlitev ni zadostna.

▼B

21.3 Kadar delavci delajo na delovnih postajah na prostem, morajo biti te, kolikor je mogoče, urejene tako, da delavcem zagotavljajo:

(a) varovanje pred vremenskimi vplivi, in če je to potrebno, pred padajočimi predmeti;

(b) varovanje pred škodljivim hrupom in škodljivimi zunanjimi vplivi plinov, pare ali prahu;

(c) možnost, da v primeru nevarnosti hitro zapustijo delovne postaje ali da lahko hitro dobijo pomoč;

(d) da ne morejo zdrsniti ali pasti.

▼B

PRILOGA II

MINIMALNE ZAHTEVE ZA ZDRAVJE IN VARNOST ZA ŽE UVEDENA DELOVNA MESTA, KAKOR SO OPREDELJENA V ČLENU 4 DIREKTIVE

1. **Predhodna opomba**

Obveznosti iz te priloge veljajo, kadarkoli to zahtevajo značilnosti delovnega mesta, dejavnost, okoliščine ali nevarnost.

2. **Stabilnost in trdnost**

Objekti, v katerih so delovna mesta, morajo po konstrukciji in trdnosti ustrezati naravi svoje uporabe.

3. **Električna napeljava**

Električna napeljava mora biti načrtovana in izvedena tako, da ne povzroča nevarnosti za požar ali eksplozijo; osebe morajo biti ustrezno zavarovane pred tveganjem, da bi se ponesrečile zaradi neposrednega ali posrednega stika z njo.

Električna napeljava in varnostne naprave morajo ustrezati električni napetosti, zunanjim okoliščinam in pristojnosti oseb, ki imajo dostop do delov električne napeljave.

4. **Evakuacijske poti in zasilni izhodi**

4.1 Evakuacijske poti in zasilni izhodi morajo biti vedno prosti in morajo voditi po najkrajši poti na prosto ali na varno območje.

4.2 Ob nevarnosti morajo delavcem omogočiti, da se umaknejo z vseh delovnih postaj hitro in kar najbolj varno.

4.3 Na razpolago mora biti ustrezno število evakuacijskih poti in zasilnih izhodov.

4.4 Vrata zasilnih izhodov se morajo odpirati navzven.

Drsna ali vrtljiva vrata zasilnih izhodov niso dovoljena, če se uporabljajo samo v ta namen.

Vrata zasilnih izhodov ne smejo biti zaklenjena ali pritrjena tako, da jih oseba, ki bi jih morala uporabiti v sili, ne bi mogla zlahka in takoj odpreti.

4.5 Posebne evakuacijske poti in zasilni izhodi morajo biti označeni z znaki v skladu z nacionalnimi predpisi, ki v zakonodajo prenašajo Direktivo 77/576/EGS.

Te oznake je treba namestiti na ustrezna mesta in morajo biti trajne.

4.6 Vrata zasilnih izhodov ne smejo biti zaklenjena.

Evakuacijske poti in zasilni izhodi ter prometne poti in vrata, ki do njih vodijo, morajo biti brez kakršnih koli zaprek, tako da se lahko vedno neovirano uporabijo.

4.7 Evakuacijske poti in zasilne izhode, ki morajo biti osvetljeni, je treba opremiti z zasilno osvetljavo primerne moči za primer izpada stalne razsvetljave.

▼B

5. **Odkrivanje in gašenje požarov**

5.1 Glede na velikost in uporabo objektov, njihove opreme, fizikalnih in kemijskih lastnosti prisotnih snovi in največjega možnega števila prisotnih ljudi morajo biti delovna mesta opremljena z ustrezno gasilno opremo ter, po potrebi, s sistemi za odkrivanje in javljanje požara.

5.2 Neavtomatska gasilna oprema mora biti lahko dostopna in enostavna za uporabo.

Oprema mora biti označena z znaki v skladu z nacionalnimi predpisi, ki v zakonodajo prenašajo Direktivo 77/576/EGS.

Take oznaki morajo biti nameščene na ustreznih mestih in morajo biti trajne.

6. **Prezračevanje delovnih mest v delovnih prostorih**

Z ukrepi je treba zagotoviti, da je v delovnih prostorih dovolj svežega zraka glede na uporabljene delovne postopke in fizično obremenitev delavcev.

Če se uporablja sistem umetnega prezračevanja, mora vedno delovati brezhibno.

Kontrolni sistem mora zaznati vsako napako, če je to potrebno zaradi zdravja delavcev.

7. **Temperatura v prostorih**

7.1 Med delovnim časom mora biti temperatura v prostorih, kjer so delovne postaje, primerna za ljudi glede na uporabljene delovne postopke in fizično obremenitev delavcev.

7.2 Temperatura v območjih za počitek, prostorih za dežurno osebje, sanitarnih prostorih, menzah in prostorih za prvo pomoč mora ustrezati posebnemu namenu takih prostorov.

8. **Naravna in umetna razsvetljava prostorov**

8.1 Delovna mesta morajo imeti čim več naravne svetlobe in morajo biti opremljena z umetno razsvetljavo, ki zagotavlja varnost in zdravje delavcev.

8.2 Delovna mesta, na katerih so delavci ob izpadu umetne razsvetljave posebno ogroženi, morajo biti opremljena z zasilno razsvetljavo ustrezne moči.

9. **Vrata**

9.1 Prozorna vrata morajo biti ustrezno označena v višini oči.

9.2 Nihajna vrata morajo biti prozorna ali pa morajo imeti prozorne površine.

10. **Nevarna območja**

Če so na delovnih mestih nevarna območja, kjer delavec zaradi narave dela tvega padec ali pa je nevarnost padanja predmetov, morajo biti kar najbolj opremljena z napravami, ki nepooblaščenim osebam preprečujejo dostop do njih.

Sprejeti je treba ustrezne ukrepe za zavarovanje delavcev, ki imajo dostop do nevarnih območij.

Nevarna območja morajo biti vidno označena.

▼B

11. **Prostori in območja za počitek**

11.1 Delavci morajo imeti na razpolago lahko dostopen prostor za počitek ali ustrezno območje za počitek, kadar je to potrebno zaradi varnosti ali zdravja delavcev, zlasti zaradi vrste dejavnosti ali prisotnosti več delavcev, kakor se zahteva.

Ta določba ne velja za delavce v pisarnah ali podobnih delovnih prostorih, ki omogočajo enakovredno sprostitev med odmori.

11.2 Prostori in območja za počitek morajo biti opremljeni z mizami in sedeži z naslonjali.

11.3 V prostorih in območjih za počitek je treba sprejeti ustrezne ukrepe za varovanje nekadilcev pred nelagodjem, ki ga povzroča cigaretni dim.

12. **Nosečnice in doječe matere**

Nosečnicam in doječim materam je treba omogočiti, da se v primernih okoliščinah uležejo in počivajo.

13. **Sanitarna oprema**

13.1 *Garderobe in garderobne omarice*

13.1.1 Če morajo delavci nositi posebno delovno obleko in kadar se zaradi zdravja ali dostojnosti ne morejo preobleči v drugem prostoru, morajo imeti na razpolago ustrezne garderobe.

Garderobe morajo biti lahko dostopne in imeti dovolj veliko zmogljivost.

13.1.2 Garderobe morajo biti opremljene tako, da vsak delavec med delovnim časom lahko zaklene svojo obleko.

Če je to potrebno zaradi okoliščin (npr. nevarne snovi, vlaga, umazanija), morajo biti garderobne omarice za delovno obleko ločene od tistih za običajno obleko.

13.1.3 Zagotoviti je treba ločene garderobe ali njihovo ločeno uporabo za moške in ženske.

13.2 *Kopalnice, stranišča in umivalniki*

13.2.1 Delovna mesta morajo biti opremljena tako, da imajo delavci v bližini na razpolago:

— kopalnice, če to zahteva narava dela,

— posebne prostore, ki so opremljeni z ustreznim številom stranišč in umivalnikov.

13.2.2 Kopalnice in umivalniki morajo imeti tekočo vodo (če je potrebno, toplo).

13.2.3 Zagotoviti je treba ločene kopalnice ali njihovo ločeno uporabo za moške in ženske.

Zagotoviti je treba ločena stranišča ali njihovo ločeno uporabo za moške in ženske.

14. **Oprema za prvo pomoč**

Na delovnih mestih mora biti oprema za prvo pomoč.

Ta oprema mora biti ustrezno označena in lahko dostopna.

▼B

15. **Delavci invalidi**

Delovna mesta morajo biti urejena tako, da po potrebi upoštevajo invalidnost delavcev.

Ta določba velja zlasti za vrata, prehode, stopnice, kopalnice, umivalnike, stranišča in delovne postaje, ki jih neposredno uporabljajo ali zasedajo invalidi.

16. **Gibanje pešcev in vozil**

Delovna mesta na prostem in v zaprtih prostorih morajo biti urejena tako, da se pešci in vozila lahko varno gibljejo.

17. **Delovna mesta na prostem (posebne določbe)**

Kadar delavci delajo na delovnih postajah na prostem, morajo biti te, kolikor je mogoče, urejene tako, da delavcem zagotavljajo:

(a) varovanje pred vremenskimi vplivi, in če je to potrebno, pred padajočimi predmeti;

(b) varovanje pred škodljivim hrupom in škodljivimi zunanjimi vplivi plinov, pare ali prahu;

(c) možnost, da ob nevarnosti hitro zapustijo svoje delovne postaje ali lahko hitro dobijo pomoč;

(d) da ne morejo zdrsniti ali pasti.